

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการดำเนินงาน
กองทุนหมู่บ้านอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กรรมการกองทุนหมู่บ้านในอำเภอเชียงแสน
จังหวัดเชียงราย ทั้งหมด 66 กองทุนๆละ 4 คน โดยเลือกตำแหน่งที่เป็นแกนนำในการดำเนินงานคือ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก รวมทั้งสิ้น 264 คน โดยใช้แบบสอบถาม
เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 260 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.5
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล
เชิงพรรณนา ใช้ t-test และ F-test ทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน
อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่ามีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจมากที่สุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน
และการติดตามประเมินผล น้อยที่สุดคือ ร่วมรับผลประโยชน์
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการดำเนินงานกองทุน
หมู่บ้าน คือ อายุ ประสบการณ์ การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับ และความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน
ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม คือ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้

3. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน พบว่า เงินกองทุนไม่เพียงพอต่อการให้บริการสมาชิก กรรมการกองทุนไม่ค่อยมีเวลาและบางท่านไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ เนื่องจากมีภาระกิจในการประกอบอาชีพส่วนตัวและภารกิจทางสังคมในหมู่บ้าน/ตำบล ด้านอื่นๆ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเอกสารหลักฐานทางบัญชีและอื่นๆ และสมาชิกบางส่วนขาดการมีส่วนร่วมไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลงของกองทุน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ควรมีเกณฑ์มาตรฐานและช่วงเวลาที่แน่นอน ในการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และใช้เกณฑ์ดังกล่าวในการพิจารณาสนับสนุนเพิ่มเงินกองทุน เพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้การดำเนินงานกองทุนมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

2. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ควรกำหนดบทบาทภารกิจให้แก่หน่วยงานตามภาคีการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน ติดตาม แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ให้ชัดเจนตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน เช่น การส่งเสริมเรื่องการมีส่วนร่วมในการระดมหุ้น เงินออม เงินฝาก การส่งเสริมอาชีพของสมาชิก การส่งเสริมด้านการตลาด การส่งเสริมเรื่องการจัดตั้งและพัฒนาเครือข่าย การให้คำแนะนำด้านกฎหมาย/บัญชี ฯลฯ

3. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ควรสนับสนุนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการจัดระบบและรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน แก่คณะทำงานสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ หรือ ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. กรรมการกองทุนหมู่บ้านควรจัดประชุมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ ตามที่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดหรือตามความจำเป็น รวมทั้งเปิดโอกาสให้กรรมการ กองทุนแต่ละท่าน ได้ร่วมเสนอความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในการดำเนิน

The study was conducted for three purposes:

1. To find out the level of participation of the village fund committee in the village fund operation;
2. To identify the factors related to their participation;
3. To point out the problems in the village fund operation.

The data were collected from 264 members of 66 village fund committees (four members from each). The committee members selected were core people in the operation, i.e., chairman, deputy chairman, secretary, and treasurer. The total of 260 copies of questionnaire, or 98.5%, were returned. The descriptive statistics employed were frequency, percentage, mean and standard deviation, and the inferential statistics- t-test and F-test – were used to test the hypotheses.

The findings were summed up as follows:

1. The overall level of participation of the village fund committee in the village fund operation, Chiang Saen District, Chiang Rai Province, was found to be high. They were found to participate most in decision-making, followed by operation and follow-up and evaluation. They participated least in sharing the benefit.
2. The factors found to affect the committee members' participation in the village fund operation were age, experience, support from related agencies or officers, expectation of benefits to be gained, and knowledge and understanding about village fund operation. On the contrary, gender, education, occupation and income were found to have no influence on their participation.

3. Regarding the problems in village fund operation, one problem was that the amount of fund was not enough. Another problem was that the committee members had not much time to devote to the operation and some did not cooperate because they had a lot of businesses of their own to do, including social activities in the village subdistrict to attend. Next, some lacked a knowledge and understanding in preparing financial statements or other documents. Lastly, some members did not follow the regulations of the village fund.

Recommendations

Policy implications

1. The Officer of the National Urban Community and Village Fund Commission should set standard criteria and specific period of time in evaluating the performance of the village fund and used the criteria as a basis for increasing the fund in order to motivate and urge the participation of related people so that village fund operation can be efficient.

2. It should determine the role and mission of each agency responsible for village fund development and follow-up so that every agency can give advice and support the village fund operation, as it has been assigned to. What needs to be promoted are participation in mobilizing shares, savings and deposits; occupational promotion; marketing promotion, establishment and development of the network; and giving advice in laws, accounting, etc.

3. It should encourage the application of computer in collecting and organizing the data on the Village fund performance.

Operational implications

1. The village fund committee should regularly held meetings to solve problems together in compliance with the established rules and regulations prescribed by the Officer of the National Urban Community and Village Fund Commission. All the committee members should have an opportunity to express their opinions and participate in decision-making, amending the fund regulations, appropriating the fund profit, etc.

2. The village fund committee should publicize the results of its village fund operation regularly, especially to the members of the village fund, people in the village/subdistrict, village leaders, officers concerned, and the network of village funds at the subdistrict level or others.

3. The officers concerned should continuously follow the performance of the village fund committee and assist in preparing financial statements and other documents. They should support them to use their authority in the fund operation, especially following the use of money borrowed by the members. The responsibilities of the village fund committee should be clearly described.

4. The officers concerned should hold workshop, and seminars for village fund committees and review their roles, including regulations every 2-3 months the village fund committees should be invited to attend seminars to exchange experiences among them or with the village fund networks at subdistrict, district and provincial levels. They should be taken for observation tours to the villages with outstanding village fund management so that they will have an idea of how to manage their own funds.

5. Further research should focus on the actual role and the expected role, including the degree of the village fund committee's knowledge and understanding of village fund operation in order to know their needs and find some way to help them.

6. The working group and those development agencies responsible for implementing the village fund policy should follow up and inspect the village fund operation and give the committee technical advice on the right practice so that the committee members will have work morale. This in turn will benefit the country in solving the social and economic crisis.